

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत राज्यसेवा
परिक्षेद्वारे सरळसेवेने नियुक्त होणाऱ्या गट अ
व गट ब मधील अधिकाऱ्यांच्या एकत्रित
परिवीक्षाधीन प्रशिक्षण कार्यक्रमाबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: टिआरएन-२०१३/प्र.क्र.८४/१३/१२-अ
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
तारीख: २० जानेवारी, २०१४

वाचा :

- १) शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र. टिआरएन-०९/प्र.क्र.३९/०९/१२-अ,
दिनांक २३.९.२०११.

प्रस्तावना :

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत राज्यसेवा परिक्षेद्वारे सरळसेवेने नियुक्त होणाऱ्या गट अ मधील (१)उपजिल्हाधिकारी, (२)पोलीस उपअधीक्षक/सहाय्यक पोलीस आयुक्त, (३)सहाय्यक विक्रीकर आयुक्त, (४)उप निबंधक सहकारी संस्था, (५)उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी/गट विकास अधिकारी (उच्चश्रेणी), (६)महाराष्ट्र वित्त व लेखा सेवा (गट अ), (७)मुख्याधिकारी नगरपालिका/परिषद, (८)अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, (९)तहसिलदार आणि (१०)सहाय्यक प्रादेशिक परिवहन अधिकारी तसेच गट ब मधील (१)महाराष्ट्र वित्त व लेखा सेवा (गट ब), (२)कक्ष अधिकारी, (३)सहाय्यक गट विकास अधिकारी, (४)मुख्याधिकारी नगरपालिका/परिषद, (५)सहाय्यक निबंधक सहकारी संस्था, (६)उप अधीक्षक, भूमीअभिलेख, (७)उप अधीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क, (८)सहाय्यक आयुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क, आणि (९)नायब तहसिलदार इत्यादी विविध १९ संवर्गात अधिकाऱ्यांचा एकत्रित परिवीक्षाधीन प्रशिक्षण कार्यक्रम अनुक्रमे यशदा, पुणे आणि वनामती, नागपूर या प्रशिक्षण संस्थांमार्फत सुरु करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. शासनाने याप्रकरणी पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :

- १ महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत राज्यसेवा परिक्षेद्वारे सन २०१४ पासून प्रतिवर्षी सरळसेवेने नियुक्त होणाऱ्या गट अ मधील (१)उपजिल्हाधिकारी, (२)पोलीस उपअधीक्षक/सहाय्यक पोलीस आयुक्त, (३)सहाय्यक विक्रीकर आयुक्त, (४)उप निबंधक सहकारी संस्था, (५)उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी/गट विकास अधिकारी (उच्चश्रेणी), (६)महाराष्ट्र वित्त व लेखा सेवा (गट अ), (७)मुख्याधिकारी नगरपालिका/परिषद, (८)अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, (९)तहसिलदार आणि (१०)सहाय्यक प्रादेशिक परिवहन अधिकारी या पदांसाठी यशदा, पुणे या संस्थेमार्फत एकत्रित परिवीक्षाधीन प्रशिक्षण कार्यक्रम सुरु करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

- २ तसेच गट ब मधील (१)महाराष्ट्र वित्त व लेखा सेवा (गट ब), (२)कक्ष अधिकारी, (३)सहाय्यक गट विकास अधिकारी, (४)मुख्याधिकारी नगरपालिका/परिषद, (५)सहाय्यक निबंधक सहकारी संस्था, (६)उप अधीक्षक, भूमीअभिलेख, (७)उप अधीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क, (८)सहाय्यक आयुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क, आणि (९)नायब तहसिलदार या पदांसाठी वनामती, नागपूर या संस्थेमार्फत एकत्रित परिवीक्षाधीन प्रशिक्षण कार्यक्रम सुरु करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. सदर प्रशिक्षण कार्यक्रमासाठीचे मोड्यूल यशदामार्फत तयार करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. यशदाने संबंधित सर्व प्रशासकीय विभागांशी विचारविनिमय करून असे मोड्यूल अंतिम करावे.
- ३ संबंधित प्रशासकीय विभागांनी उपलब्ध केलेल्या पदांच्या संख्येनुसार सन २०१४ पासून पुढे प्रतिवर्षी महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगास पाठवावयाचे सरळसेवेने नियुक्तीच्या पदांचे एकत्रित मागणीपत्र सामान्य प्रशासन विभागाकडून पाठविण्यात येईल. महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगास पाठवावयाच्या पदांच्या संख्येबाबतचा तपशील सोबतच्या परिशिष्ट अ मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे राहिल. या पदसंख्येत काही बदल आवश्यक असल्यास संबंधित विभागाने दिनांक ३१ मार्च, २०१४ पूर्वी सामान्य प्रशासन विभागास कळविणे आवश्यक राहिल.
- ४ सदर एकत्रित परिवीक्षाधीन प्रशिक्षण कार्यक्रम दोन वर्ष कालावधीत (१)एकत्रित पायाभूत प्रशिक्षण (Common Foundation Course):- ८ आठवडे, (२)अनिवार्य संलग्नता (Compulsory Attachment):- ६ आठवडे, (३) व्यावसायिक खातेनिहाय/ तांत्रिक प्रशिक्षण टप्पा १ (Phase I):- ८ आठवडे, (४)विविध विभागांमार्फत खातेनिहाय संलग्न प्रशिक्षण, जिल्हास्तरीय प्रशिक्षण व स्वतंत्र कार्यभार:- ६६ आठवडे, (५)महाराष्ट्र दर्शन व दिल्ली भेट :- ४ आठवडे आणि (६)पुनर्विलोकन /उजळणी तसेच परिवीक्षाधीन अधिकाऱ्यांचे मूल्यांकन (Phase II):- ४ आठवडे अशा ६ टप्प्यात त्यातील टप्पा क्र. ३ व ४ वगळता सर्व टप्प्यांसाठी यशदा व वनामती या संस्थांकडून अनुक्रमे गट अ गट ब मधील परिवीक्षाधीन अधिकाऱ्यांसाठी राबविण्यात येईल.
- ५ निर्णय क्र. ४ मधील टप्पा क्रमांक (३) व (४) येथील प्रशिक्षण संबंधित प्रशासकीय विभागाकडून देण्यात येईल. ज्या प्रशासकीय विभागांकडे टप्पा क्रमांक (३) चे प्रशिक्षण देण्यासाठी पर्याप्त सुविधा नसतील त्या विभागांच्या अधिकाऱ्यांचे टप्पा क्रमांक (३) साठीचे प्रशिक्षण अनुक्रमे यशदा व वनामती या संस्थांमार्फत देण्यात येईल. त्या विभागांनी महासंचालक, यशदा व संचालक, वनामती यांच्याशी सल्लामसलत करून याचा तपशील ठरवून घेणे आवश्यक राहिल. संबंधित सर्व प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्याशी संबंधित परिवीक्षाधीन अधिकाऱ्यांना द्यावयाचे विभागाशी संबंधित प्रशिक्षण एकूण ७४ आठवड्यांच्या कालावधीत पूर्ण करणे आवश्यक राहिल.
- ६ सदर प्रशिक्षणाच्या कालावधीतील टप्पा क्रमांक (६) मध्ये सर्व परिवीक्षाधीन अधिकाऱ्यांचे मूल्यमापन करण्यासाठी यशदा व वनामती येथे संबंधित अधिकाऱ्यांच्या विभागाच्या कामकाजाशी तसेच संबंधित पदाच्या कर्तव्य व जबाबदारीशी निगडित आणि प्रशिक्षणा दरम्यान शिकविलेल्या बाबींशी संबंधित विषयांवर सर्व अधिकाऱ्यांची २०० गुणांची परीक्षा आयोजित करण्यात येईल. या परिक्षेत संबंधित अधिकाऱ्यांना मिळालेले एकूण गुण तसेच

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या निवड प्रक्रीयेत संबंधित अधिकाऱ्यांना मिळालेले एकूण गुण (मुख्य परीक्षा आणि मुलाखतीचे गुण) यांची सरासरी काढून त्यानुसार सदर अधिकाऱ्यांची संबंधित संवर्गातील त्या तुकडीत अंतिम सेवाज्येष्ठता ठरविण्यात येईल (संवर्गाच्या सेवा प्रवेश नियमानुसार आवश्यक असल्यास महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या सहमतीने). अशा प्रकारे ठरविली जाणारी अंतिम सेवाज्येष्ठता पदोन्नती तसेच सेवा विषयक सर्व अनुषंगिक बाबींसाठी लागू राहील. याकरिता संबंधित पदांच्या सेवा प्रवेश नियमात व अन्य नियमात आवश्यक बदल संबंधित विभागांकडून तातडीने करण्यात येतील.

- ७ एकत्रित परिवीक्षाधीन प्रशिक्षण कार्यक्रम कालावधीत सदर अधिकाऱ्यांच्या सर्व सेवाविषयक बाबी यशदा, वनामती आणि सामान्य प्रशासन विभागाकडे निहीत राहतील. सदर अधिकाऱ्यांचा सेवाविषयक सर्व तपशील अनुक्रमे यशदा व वनामती येथे ठेवण्यात येईल. प्रशिक्षण कार्यक्रमाच्या टप्पा क्रमांक (६) नंतर संबंधित अधिकाऱ्यांच्या सेवा संबंधित प्रशासकीय विभागाकडे हस्तांतरीत केल्यानंतर त्यांचा सेवाविषयक तपशील त्या त्या प्रशासकीय विभागाकडे पाठविण्यात येईल. तदनंतर सदर अधिकाऱ्यांच्या सेवाविषयक सर्व बाबी त्या त्या विभागाकडे निहीत राहतील.
- ८ सदर एकत्रित परिवीक्षाधीन प्रशिक्षण कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीसाठी सामान्य प्रशासन विभागात अपर मुख्य सचिव (प्र.सु. व र.व का.) यांच्या अधिनस्त एक प्रशिक्षण कक्ष स्थापन करण्यात येत असून त्यासाठी (१) सह / उप सचिव-१, (२) अवर सचिव-१, (३) कक्ष अधिकारी-१, (४) सहायक-१, आणि (५) लिपिक-१ अशी एकूण ५ पदे निर्माण करण्यात येत आहेत. तसेच यशदा व वनामती या प्रशिक्षणसंस्थांमध्ये (१) प्राध्यापक (लोकप्रशासन)-१, (२) प्राध्यापक (अर्थशास्त्र)-१, (३) प्राध्यापक (कायदा)-१, (४) जनसंपर्क अधिकारी-१, (५) लेखाधिकारी-१, (६) सहायक-२, (७) संशोधन अधिकारी-१, (८) संशोधन सहायक-१, (९) लिपिक-३ अशी प्रत्येकी १२ पदे निर्माण करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- ९ महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडून मुलाखतीसाठी निवड झालेल्या उमेदवारांची मुलाखतीपूर्वी संबंधित मुलाखत केंद्राच्या ठिकाणी असलेल्या शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयात वैद्यकीय तपासणी केली जाईल. त्यासाठी आवश्यक सोई-सुविधा व यंत्रणा वेळेवर उपलब्ध करून देण्याच्या सूचना वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागामार्फत संबंधित वैद्यकीय महाविद्यालयाच्या अधिष्ठात्यांना देण्यात येतील.
- १० महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडून मुलाखतीसाठी निवड झालेल्या उमेदवारांच्या जात प्रमाणपत्रांची तपासणी/जात पडताळणी करण्यासाठी सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विभागीय प्रशिक्षण संस्था, पुणे येथे स्वतंत्र जात पडताळणी समिती स्थापन करील. सदर समितीकडून जात पडताळणीचे काम तातडीने पूर्ण करण्यात येईल.
- ११ महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडून मुलाखतीसाठी निवड झालेल्या उमेदवारांची चारित्र्य तपासणीसाठी प्रत्येक जिल्ह्याच्या जिल्हा पोलीस अधिक्षक/संबंधित पोलीस आयुक्त कार्यालयातील वरिष्ठ पोलीस अधिकाऱ्याची समन्वयक अधिकारी म्हणून गृह विभागाकडून नियुक्ती करून तातडीने पूर्ण करण्यात येईल.

१२ एकत्रित परिवीक्षाधीन प्रशिक्षण कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीसाठी प्रतिवर्षी यशदा व वनामती या संस्थांना प्रत्यक्ष अधिकाऱ्यांच्या संख्येच्या प्रमाणात योजनेतर स्वरूपाचा आवश्यक निधी उपलब्ध करण्यात येईल. सन २०१४-२०१६ या कालावधीसाठी यशदा व वनामती या दोन्ही संस्थांना मिळून एकूण रु. १५.३० कोटी इतका योजनेतर स्वरूपाचा निधी उपलब्ध करण्यात येईल.

१३ सामान्य प्रशासन विभागात निर्माण करावयाच्या पदांसाठी विभागाच्या योजनेतर अर्थसंकल्पिय तरतुदीत रु.२५.२० लक्ष इतका अतिरिक्त निधी उपलब्ध करण्यात येईल. तसेच यशदा व वनामती या संस्थांना पद निर्मितीसाठी प्रत्येकी रु.५८.२० लक्ष इतका योजनेतर स्वरूपाचा निधी या विभागाकडून उपलब्ध करण्यात येईल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१४०१२०१३२८५९९००७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

डॉ. भगवान सहाय
प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई,
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२,
३. मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२,
४. अपर मुख्य सचिव, गृह विभाग, जागतिक व्यापार केंद्र, मुंबई,
५. अपर मुख्य सचिव, कृषि व प.दु.म. विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
६. प्रधान सचिव (सेवा), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२,
७. अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई : ४०० ०३२,
८. प्रधान सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मुंबई,
९. प्रधान सचिव (वित्त), लेखा व कोषागारे, मंत्रालय, मुंबई,
१०. महासंचालक, यशदा, राजभवन आवार, बाणेर रोड, पुणे,
११. सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१२. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,
१३. मा. विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय, मुंबई,
१४. मा. विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधान परिषद, महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय, मुंबई,
१५. सर्व मा. विधानसभा सदस्य, महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय, मुंबई,

१६. सर्व मा. विधान परिषद सदस्य, महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय, मुंबई,
१७. निवडणूक आयोगाद्वारे मान्यताप्राप्त सर्व राजकीय पक्षांची कार्यालये (यादीप्रमाणे),
१८. संचालक, वसंतराव नाईक राज्य कृषि विस्तार व्यवस्थापन संस्था (वनामती), नागपूर,
१९. सहसचिव(अर्थसंकल्प), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२०. उप सचिव (व्यय ४), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२१. विशेष कार्य अधिकारी, डॉ. पंजाबराव देशमुख विदर्भ प्रशासकीय व विकास प्रशिक्षण प्रबोधिनी, अमरावती,
२२. विशेष कार्य अधिकारी, मराठवाडा प्रशासकीय व विकास प्रशिक्षण प्रबोधिनी नाथनगर (उत्तर), पैठण, औरंगाबाद,
२३. सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२ यांच्याकडे त्यांच्या अधिपत्याखालील सर्व
२४. कार्यालये/प्रशिक्षण संस्था यांना परिपत्रक अग्रेषित करण्याच्या विनंतीसह,
२५. निवडनस्ती/१२-अ.

परिशिष्ट अ

अ. क्र.	विभागाचे नाव	वर्ष	२०१४	२०१५	२०१६	२०१७	२०१८	२०१९	२०२०	२०२१	२०२२	२०२३	एकूण
		संवर्ग											
१	सामान्य प्रशासन विभाग	कक्ष अधिकारी/गट-ब	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१३	१४८
२	गृह विभाग	पोलिस उप अधीक्षक/सहायक पोलिस आयुक्त/गट-अ	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९०
३		उप अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क/गट-ब	१	१	१	१	१	१	१	१	१	०	९
४	नगर विकास विभाग	नगरपरिषद मुख्याधिकारी/गट-ब	४	४	४	४	४	४	४	४	२	२	३६
५	ग्राम विकास विभाग	उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी/गट विकास अधिकारी/गट-अ	४	४	४	४	४	४	४	५	५	५	४३
६		सहायक गट विकास अधिकारी/गट-ब	७	७	७	७	७	७	७	७	७	६	६९
७	महसूल व वन विभाग	उप जिल्हाधिकारी/गट-अ	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२०
८		तहसीलदार/गट-अ	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१००
९		नायब तहसीलदार/गट-ब	५५	५५	५५	५५	५५	५५	५५	५५	५५	५५	५५०
१०		उपअधीक्षक भूमी अभिलेख/गट-ब	४	४	४	४	४	४	४	४	४	२	३८
११	वित्त विभाग	सहायक विक्रीकर आयुक्त/गट-अ	३८	३८	३८	३८	३८	३८	३८	४०	४०	४१	३८७
१२		सहायक संचालक(महाराष्ट्र वित्त व लेखा संवर्ग)/गट-अ	९	९	९	९	९	९	९	९	९	१४	९५
१३		लेखाधिकारी(महाराष्ट्र वित्त व लेखा संवर्ग)/गट-ब	७	७	७	७	७	८	८	८	८	८	७५
१४	सहकार विभाग	उपनिबंधक, सहकारी संस्था/गट-अ	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३०
१५		सहायक निबंधक, सहकारी संस्था/गट-ब	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८०
एकूण-			१९६	१९६	१९६	१९६	१९६	१९७	१९७	२००	१९८	१९८	१९७०

टीप :- गट अ मधील अनुक्रमे मुख्याधिकारी नगरपालिका/परिषद, अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क आणि सहाय्यक प्रादेशिक परिवहन अधिकारी आणि गट 'ब' मधील सहाय्यक आयुक्त राज्य उत्पादन शुल्क या संवर्गातील दरवर्षी सरळसेवेने भरल्या जाणाऱ्या पदांची संख्या नगण्य आहे. परंतु ज्यावेळी मागणी प्राप्त होईल त्याप्रमाणे विचारात घेतली जाईल.